

OCTUBRE 2024

**INFORME ESTAT DE
L'ASSOCIACIONISME JUVENIL**

DISTRICTE DE GRÀCIA

INTRODUCCIÓ

Els informes de l'Estat de l'Associacionisme Juvenil del CRAJ i del CJB són una eina de treball, politització i visibilitat de les **circumstàncies, demandes i necessitats de l'associacionisme juvenil de base comunitària** a la ciutat de Barcelona. Aquests informes territorials són una anàlisi i una proposta d'abordatge de les problemàtiques de cada districte que ens permeten recollir i difondre l'estat de les entitats, interlocutar amb les regidories i fer posteriorment un suport a les entitats i un seguiment dels acords presos amb l'administració.

Entenem associacions i col·lectius juvenils de base comunitària com a joves que s'organitzen voluntàriament amb una finalitat d'implicació col·lectiva a l'entorn i de transformació dels barris. Associacions i col·lectius sempre liderats i gestionats per persones joves.

Per nosaltres és important assegurar que l'associacionisme juvenil de base comunitària **pugui desenvolupar els seus projectes en tant que motors de cohesió social** i implicació comunitària en el seu entorn més proper i **garantir el dinamisme, continuïtat i creació de teixit associatiu al territori**.

Aquests informes es duen a terme amb la col·laboració d'aquelles entitats que, complint els criteris anteriors, participen dels espais de trobada que ofereixen el CRAJ i el CJB. En aquests espais, les associacions i col·lectius poden exposar com perceben l'estat de l'associacionisme juvenil al territori en relació amb 3 eixos: **espais dignes, espai públic i comunitat**. Hem escollit aquests eixos després de detectar necessitats comunes de l'associacionisme juvenil de base comunitària a tota la ciutat de Barcelona que necessiten ser abordades seguint la idiosincràsia de cada barri i districte.

Així, hi trobareu les dades demogràfiques, de participació i territorials que ajuden a contextualitzar l'estat de les joves i l'associacionisme juvenil a Barcelona, seguides de les demandes de les organitzacions juvenils i els denominadors comuns dels diferents districtes. Finalment, es recullen els compromisos a complir quan es van acordar des de les diferents regidories dels districtes i en quin estat es troben actualment.

Els 3 eixos:

COM ESTAN LES JOVES DEL DISTRICTE

Demografia

16,58%

joves de 15 a 29 anys.¹

Interculturalitat i arrelament

32,55%

joves de 15 a 29 anys tenen nacionalitat estrangera.²

Educació

48,2%

Estudis universitaris³

79,8%

Estudis postobligatoris³

* 32,1% d'alumnat d'ESO i el 38,4% d'alumnat de Batxillerat estudia en centres públics. Al conjunt de Barcelona són el 38,2% i el 36,3% respectivament.⁴

Treball

Salari mitjà joves de 16 a 24 anys.⁵

10.438,5€

Salari mitjà joves de 25 a 29 anys.⁵

21.450,4€

Habitatge i emancipació

1091,70€

preu registrat mitjà dels habitatges de lloguer

* Al conjunt de la ciutat 1.087,3€.⁶

Renda mitjana del territori

24.534€

renda anual disponible per càpita (bruta)

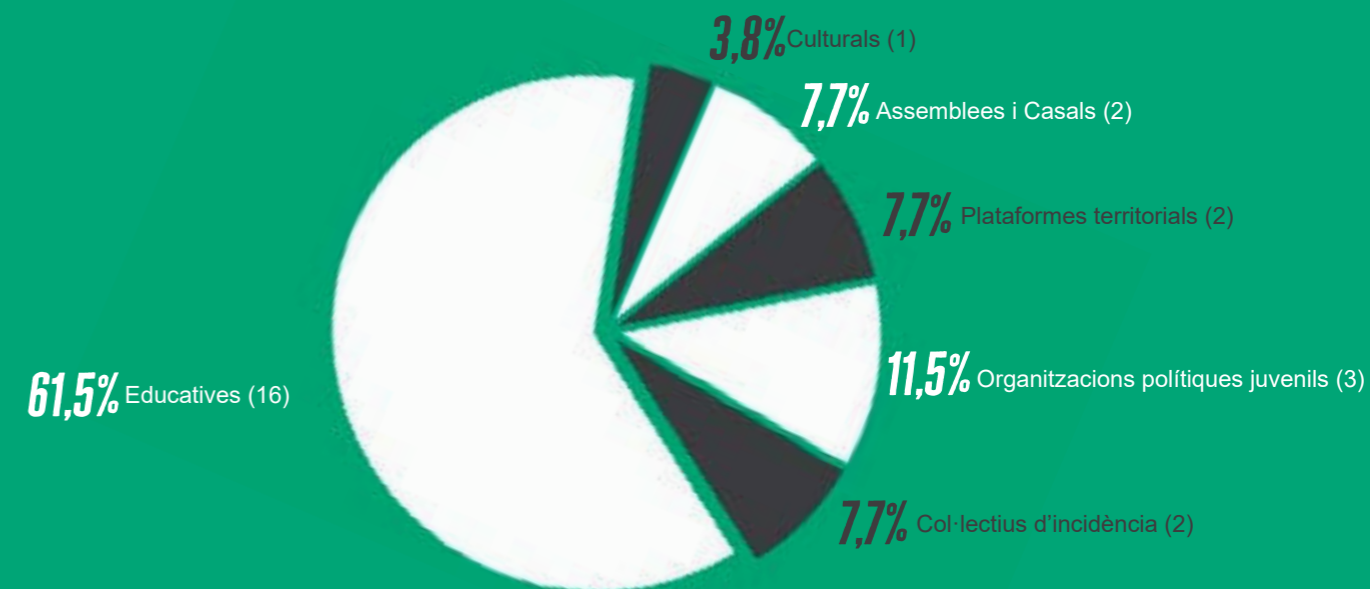
* És un 15,04% inferior a la mitjana de Barcelona.⁷

* 1 Dades padró municipal, gener 2023
2 Dades padró municipal, gener 2021
3 Dades padró municipal, gener 2023

4 Consorci d'Educació. Memòria 2020-2021. Són les dades més actualitzades.
5 Dades OMD, Departament d'Estadística i Difusió de Dades, a partir de l'explotació de la MCVL, 2018
6 Generalitat de Catalunya. Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori, a partir de fiances de lloguer de l'INCASÒL, 1r trimestre 2023
7 Atlas de distribución de renta de los hogares. Instituto Nacional de Estadística, 2021

COM PARTICIPEN LES JOVES DEL DISTRICTE?

Al districte de Gràcia hi ha un total de 97 entitats juvenils, de les quals 26 són associacions i col·lectius juvenils autogestionats i de base comunitària. En el següent gràfic es mostren les tipologies d'aquestes 26 associacions i col·lectius juvenils, ja que és amb les que es busca treballar des de l'Àrea de Territori:

Finalment, han participat en aquest informe 7 entitats juvenils. Han participat els agrupaments Ramon Llull, el Roland Philips, Montnegre-Josep Carner, els Esplais Josepets, Matinada-Pòrtics, GMM, i Jovent Republicà de Gràcia.

COM ESTAN LES ORGANITZACIONS JUVENILS DEL DISTRICTE?

Temàtica

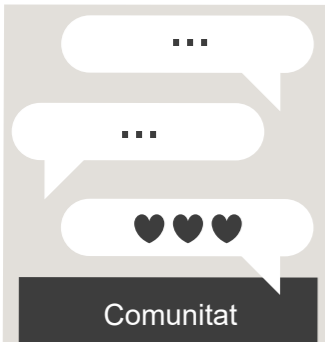
Indicadors

Espai digne

Espai públic

Comunitat

1	Gestió de l'espai en relació amb el desenvolupament del projecte
2	Condicions de l'espai
3	Estabilitat/continuitat de l'espai
4	Ús de l'espai públic en activitats ordinàries
5	Tramitació de permisos per esdeveniments extraordinaris a la via pública conforme la normativa
6	Obtenció de materials per esdeveniments extraordinaris a la via pública
7	Horaris dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
8	Localització dels esdeveniments extraordinaris a la via pública
9	Relació amb el veïnat
10	Relació amb altres entitats del territori i espais comunitaris
11	Participació de l'entitat en espais promoguts des de districte

	AE Ramon Llull	AE Roland Philips	AEIG Montnegre-Josep Carner	Esplai GMM	Esplai Josepets	Esplai Matinada-Pòrtics	Juventuts d'Esquerra Republicana de Gràcia
1	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow	Green
2	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow	Green
3	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow	Green
4	Yellow	Yellow	Green	Yellow	Green	Yellow	Yellow
5	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
6	Green	Green	Green	Yellow	Green	Green	Red
7	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Yellow	Green
8	Green	Green	Green	Green	Yellow	Green	Green
9	Green	Yellow	Green	Yellow	Green	Green	Green
10	Green	Green	Green	Green	Red	Green	Green
11	Green	Yellow	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Green

Llegenda

- Green: L'entitat compta amb l'espai adient per al seu projecte
  - Yellow: L'espai limita el desenvolupament del projecte de l'entitat
  - Red: L'entitat no compta amb l'espai adient per desenvolupar el projecte
- Green: Les condicions físiques són adequades
  - Yellow: Les condicions físiques limiten el correcte desenvolupament de l'entitat (dimensions inadequades, desperfectes, el tipus d'espai no respon a la finalitat del projecte)
  - Red: Les condicions físiques són inadequades (grans desperfectes o impossibilitat de desenvolupar-hi activitat)
- Green: Seguretat de continuïtat (per 2 o més anys)
  - Yellow: Incertesa (menys de 2 anys, conveni verbal o inexistència de conveni)
  - Red: Pèrdua imminent de l'espai
- Green: L'espai públic permet desenvolupar el projecte
  - Yellow: L'espai públic limita el desenvolupament del projecte
  - Red: L'espai públic o l'ús d'aquest per altres agents no permet desenvolupar el projecte
- Green: S'han obtingut més del 50% dels permisos sol·licitats
  - Yellow: S'han obtingut menys del 50% dels permisos sol·licitats
  - Red: No s'han obtingut els permisos sol·licitats
- Green: S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en més del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
  - Yellow: S'han facilitat els materials requerit i s'han ofert alternatives en els materials que no pot proveir districte en menys del 50% d'activitats extraordinàries organitzades
  - Red: No s'han facilitat els materials requerits ni s'han ofert alternatives en els materials que no pot oferir districte
- Green: S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
  - Yellow: S'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
  - Red: No s'ha concedit o consensuat l'horari entre entitat i districte
- Green: S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en més del 50% de les activitats extraordinàries realitzades
  - Yellow: S'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte en menys del 50% de les activitats realitzades
  - Red: No s'ha concedit o consensuat la localització entre entitat i districte
- Green: L'entitat desenvolupa el projecte amb una bona relació amb el veïnat.
  - Yellow: L'entitat desenvolupa el projecte malgrat algunes tensions amb el veïnat.
  - Red: L'entitat desenvolupa el projecte amb dificultats per l'existència d'un conflicte manifest amb el veïnat.
- Green: La relació amb les altres entitats permet que es faciliti una coordinació entre entitats quan es necessita o l'entitat participa activament d'una xarxa comunitària
  - Yellow: La relació amb altres entitats dificulta poder articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
  - Red: La relació amb altres entitats no permet articular una xarxa comunitària o coordinacions entre entitats
- Green: L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i hi participa
  - Yellow: L'entitat està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents, però no hi participa
  - Red: L'entitat no està assabentada dels diferents espais de participació ciutadana existents i, per tant, no hi participa

Des del CJB hem elaborat uns indicadors per valorar si es donen les condicions necessàries per promoure l'associacionisme juvenil des d'una perspectiva comunitària. Aquest semàfor plasma la situació en la que es troben les diferents entitats o plataformes en relació a aquests indicadors.

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

1 Garantir espais dignes per l'associacionisme educatiu

Disposar d'un espai amb unes condicions dignes és fonamental per a les entitats educatives de base comunitària per desenvolupar el seu projecte educatiu i dur a terme la seva tasca pedagògica. No tenir un espai digne dificulta fortament la capacitat de planificació i implementació del projecte.

Al districte de Gràcia s'organitzen més de quinze entitats de lleure educatiu, de les quals la gran majoria s'allotgen en espais que no reuneixen les 11 condicions per un espai digne. S'explicita la necessitat d'espais que s'adeqüin a les seves necessitats, ja que hi ha esplais i agrupaments en locals que necessiten manteniment i/o reformes o bé entitats, que es troben fent activitat a espais municipals que no acabem de respondre als requisits del projecte educatiu.

Exemples d'entitats amb problemàtica envers els locals en són els esplais Matinada-Portics, l'Espurna de Gràcia i el cas del Roland Phillips que comparteixen espai amb altres entitats i sovint cosa l'organització de totes les activitats. En el cas de l'Associació de Joves Gitanos de Gràcia, no disposen de local on dur a terme la seva activitat, fet que dificulta el desenvolupament d'aquesta. Per a més detall, vegeu les fitxes d'entitats.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD 2020-23 Gràcia](#): Cercar un espai pels esplais Espurna i Matinada-Pòrtics. Buscar espais i magatzem per a entitats.
- [Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030](#): Suport a l'associacionisme juvenil;
- [Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils de Barcelona 2018-2028](#): Línia 8- Reconèixer i donar suport a iniciatives i projectes autogestionats juvenils.
- [Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària a la ciutat](#): Facilitar l'ús dels equipaments municipals; Oferir una resposta eficaç i coordinada que eviti o disminueixi l'impacte negatiu derivat de la pèrdua de local. Adequar i arrenjar els locals de titularitat privada per tal que les entitats puguin desenvolupar la seva tasca educativa en condicions òptimes.

2 Recuperar l'espai públic per la trobada i per a dur a terme les activitats amb infants i joves

Les entitats de lleure disposen de locals de dimensions petites o que no responen a les seves necessitats, fet que sovint les obliga a haver de dur a terme les seves activitats a centres educatius de la zona, a equipaments municipals o bé a l'espai públic.

Alhora, però, la Vila de Gràcia és un barri que està patint una forta gentrificació, massificació turística i privatització de l'espai públic on les terrasses dels bars ocupen gran part de les places, fet que dificulta que les entitats puguin desenvolupar els seus projectes educatius als carrers i places

Davant d'aquesta situació, l'associacionisme juvenil reivindica, per una banda, un espai públic pel veïnat que faciliti punts de trobada i respongui a les diferents necessitats de les persones i col·lectius. Concretament, demanem la remodelació de la Plaça Santa Rosa tenint en compte les necessitats de les persones joves i les entitats que es troben a l'EJ La Fontana.

I, per altra banda, que es tingui en compte a les entitats de lleure en el disseny de l'espai públic i en el Pla de Transformem Patis, per poder juntament amb altres agents que formen la comunitat educativa, dissenyar uns espais als centres educatius polivalents per a les escoles i les entitats de lleure. Així com ampliar l'oferta de patis oberts al districte per garantir l'ús d'aquests per les entitats.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [PAD 2020-23 Gràcia](#): Ampliar i diversificar les oportunitats del joc infantil i l'activitat física a l'espai públic. Recuperar les places i els carrers del districte per al joc i l'esport.

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030](#): 5.3 Identificació i visibilització de les accions que es fan des dels i les joves als barris per connectar-les amb l'ecosistema de barris educadors. Impuls i ampliació del programa Patis Oberts a centres d'educació secundària: creació de maleta per utilitzar patis oberts amb participació de joves, pati obert en clau jove. 27.2 Incorporar la perspectiva juvenil en el disseny de l'espai públic. 33.1 Facilitació de l'ús de l'espai públic per part dels i les joves associades. 33.4. Tramitació àgil i acompanyada a les entitats juvenils per l'ús de l'espai públic. 33.5 Nou projecte JOC 0-99 a l'espai lliure: creació d'un fons que contempli interessos i codisseny amb les persones joves usuàries d'aquest espai, juntament amb una jornada temàtica amb els seus interessos.

3 Facilitar l'organització d'esdeveniments a la via pública

A l'hora d'organitzar esdeveniments a la via pública, les entitats juvenils són qui dinamitzen els barris i ofereixen una oferta d'oci alternatiu i autogestionada d'un alt valor comunitari. Sovint, però, es troben amb dificultats per part de l'administració per dur-los a terme: no es proveeixen tots els materials requerits, es retallen els horaris de finalització, s'ofereixen localitzacions diferents de les sol·licitades o inclús no s'acaben concedint els permisos. Les entitats demanen que des de districte es garanteixin uns mínims per facilitar l'organització dels esdeveniments, i que aquests puguin ser, per una banda, econòmicament rendibles i per l'altra espais de festa segurs.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030](#): 33.1 Facilitació de l'ús de l'espai públic per part dels i les joves associades. 33.4. Tramitació àgil i acompanyada a les entitats juvenils per l'ús de l'espai públic. 30.1 Mantenir les línies de finançament de les entitats juvenils que permetin el seu funcionament. 24.1 Suport a l'organització de les festes joves dins les festes de barri amb implicació de joves en la seva organització.

4 Clarificar i millorar la comunicació de l'Administració cap a les entitats juvenils

Les entitats juvenils del districte valoren que els falta un canal de comunicació fàcil i àgil amb l'Administració, els costa poder interlocutar de manera fluïda i clara amb l'estructura tècnica i política del Districte.

Consideren necessari treballar conjuntament per definir els canals de comunicació perquè aquests permetin fer un seguiment de les problemàtiques i necessitats amb les quals es van trobant, i que afecten el correcte funcionament i desenvolupament de les entitats.

Aquesta demanda s'emmarca:

- [Pla d'Adolescència i Joventut 2023-2030](#): 29. Canals de participació. Oferir canals i òrgans de participació municipal, així com revisar-los i adaptar-los a les necessitats i formes de les persones joves..

QUÈ DEMANAVA L'ASSOCIACIONISME EL 2023?

- 1 Garantir espais dignes per l'associacionisme educatiu
- 2 Recuperar l'espai públic per l'activitat i trobada
- 3 Habilitar espais coberts i més zones verdes per poder dur a terme les activitats amb infants i joves
- 4 Reivindicar i visibilitzar la cultura gitana al barri de la Vila de Gràcia
- 5 Facilitar l'organització d'esdeveniments a la via pública

QUINS COMPROMISOS VA ADQUIRIR REGIDORIA I EN QUIN ESTAT ES TROBEN?

Malgrat el canvi de govern a la ciutat, el CJB entenem que les demandes de les entitats segueixen vigents i s'ha de seguir treballant en pro dels compromisos adquirits.

- Tenir en compte el document de "Les 11 condicions per un espai digne!" a l'hora de buscar espais per a les entitats de lleure
- Districte adaptarà el nou espai ofert als esplais Matinada-Pòrtics i Espurna a les seves necessitats
- Districte tindrà en compte a les entitats de lleure en el disseny de l'espai públic, si s'escau.
- Districte fa acompanyament a les entitats de lleure en cas que necessitin establir relació amb centres educatius
- Continuar donant suport a les iniciatives dels Joves de la Gràcia Gitana.
- Districte indaga en la possibilitat de no cobrar taxa a les joventuts dels partits polítics quan aquests organitzin alguns esdeveniments a la via pública (tenint en compte la tipologia d'activitats organitzades).

- S'ha complert el compromís
- No s'han realitzat accions
- S'ha començat a treballar
- No avaluable

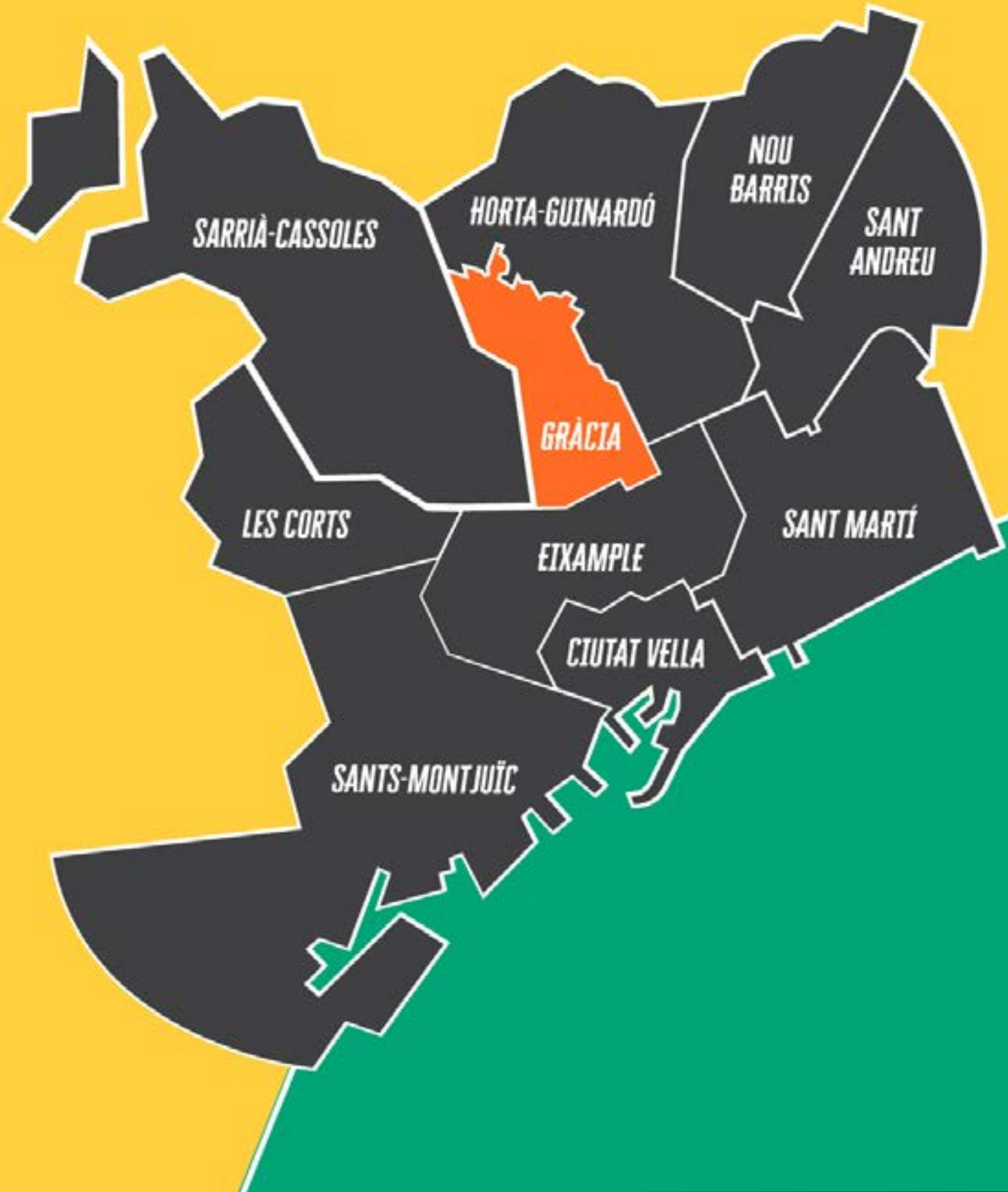
QUINA ÉS L'APOSTA DEL CJB?

Des de l'àrea de Territori del [Consell de la Joventut de Barcelona \(CJB\)](#) i des del [Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils \(CRAJ\)](#) treballam en la detecció de les necessitats de l'associacionisme juvenil de cada districte de la ciutat. Aquest apropament a cada barri i districte, ens ha permès identificar unes demandes que es fan comunes a nivell de ciutat que plasmem a continuació:

- 1 **Donar suport a noves iniciatives i projectes juvenils autogestionats i reconèixer l'associacionisme juvenil com un agent comunitari clau als barris:**
L'associacionisme juvenil desenvolupa una tasca amb un gran valor comunitari i adopta un rol dinamitzador i cohesionador als barris de la ciutat, activitats sovint poc reconegudes i valorades per la resta de la comunitat i per l'administració. **Es demana que es duguin a terme accions concretes amb el veïnat i la resta del teixit associatiu per tal de promoure el reconeixement cap a l'associacionisme juvenil.**
- 2 **Reformular els espais de participació de districte des d'una perspectiva juvenil:**
Les joves reconeixen que els diferents espais de participació promoguts des del districte són espais hostils on es reproduïxen discursos i dinàmiques adultocèntriques que els hi condicionen la participació. Davant la baixa presència de l'associacionisme juvenil en aquests espais s'ha detectat la necessitat de **reformular-los per tal de satisfer les necessitats de les joves i de les seves entitats, per tal d'incorporar-hi la perspectiva juvenil i per fomentar la participació de les joves.**
- 3 **Dotar a les entitats juvenils d'espais en unes condicions dignes:**
Les entitats juvenils coincideixen en el fet que hi ha una manca d'espais que reuneixin les condicions per poder dur a terme adequadament els projectes i activitats als seus barris. Es reivindica la necessitat que des de l'Administració es faciliti l'accés, i - en cas de demanda, la gestió - d'espais que ofereixin resposta a les necessitats de l'associacionisme juvenil en termes d'usos, horaris, dimensions, habitabilitat, seguretat de continuïtat...
- 4 **Dissenyar un espai públic amb i per a les persones joves i l'associacionisme juvenil:**
Davant la gentrificació, la privatització de l'espai públic, i la manca de zones pacificades, és necessari vetllar per unes polítiques que posin al centre a les persones que habiten els barris, facilitant els espais de trobada entre les joves i l'associacionisme. **És crucial incloure en els dissenys i en les planificacions urbanístiques al veïnat i a l'associacionisme del territori per tal de fer de l'espai públic un lloc de trobada inclusiu que satisfaci les necessitats de les persones.**
- 5 **Facilitar l'organització i el desenvolupament d'esdeveniments i activitats a la via pública:**
Les entitats juvenils són agents dinamitzadors dels barris que ofereixen oci alternatiu i autogestionat d'un alt valor comunitari. **Cal suport administratiu per proporcionar recursos materials i econòmics, acompanyar en la gestió dels permisos, promoure localitzacions centrals i horaris que responguin a les necessitats de les organitzacions respectant les necessitats del veïnat.** També és imprescindible rebre suport (cessió de material, de personal, o de finançament) per poder garantir l'establiment de Punts Liles als esdeveniments a la via pública per informar, prevenir, denunciar i atendre les violències masclistes i actituds i comportaments discriminatoris.
- 6 **Garantir l'emancipació de les persones joves als seus barris:**
En un context d'atur persistent, amb grans barreres per l'accés a l'habitatge digne i de precarietat generalitzada, la joventut és una de les principals afectades, que veu com la discriminació estructural dificulta l'emancipació de les joves. La pujada de preu dels habitatges, està provocant un procés d'expulsió de les joves dels seus barris, fet que té un efecte directe en les dificultats de consolidació de l'associacionisme juvenil i en l'arrelament al territori. **Es reivindica poder revertir la situació actual i garantir que les joves puguin permetre's emancipar-se al mateix barri amb unes condicions dignes.**

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils (CRAJ), en col·laboració amb: l'AE Ramon Llull, l'AE Roland Philips, l'AEiG Montnegre - Josep Carner, l'Esplai Josepets, l'Esplai Matinada-Pòrtics, l'Esplai GMM, i Jovent Republicà de Gràcia.

MAPA DELS DISTRICTES DE BARCELONA

Coordina:

Centre de Recursos
per a les Associacions Juvenils
de Barcelona

Col·labora:

Elaborat pel Consell de Joventut de Barcelona (CJB) i el Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils (CRAJ), en col·laboració amb: l'AE Ramon Llull, l'AE Roland Philips, l'AEIG Montnegre - Josep Carner, l'Esplai Josepets, l'Esplai Matinada-Pòrtics, l'Esplai GMM, i Jovent Republicà de Gràcia.

Llicència Creative Commons
Reconeixement - NoComercial - CompartirIgual
No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Coordinació tècnica: Cesca Gasull i Berta Claverol / Coordinació política: Víctor Sánchez
Disseny: Mariona Casares / Adaptació: Mònica Casugas / Maquetació: Laura Gràcia